

มาตรการแทรกแซงราคาข้าว อย่าทำผิดซ้ำอีก

ข้าวนาจำนวนมากทั่วประเทศที่พากันไปที่ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร หรือ ธ.ก.ส. เมื่อวันจันทร์ที่ 26 พ.ค. 2557 ซึ่งเป็นวันแรกที่ ธ.ก.ส.นัดเกษตรกรที่มีใบประทวนขายข้าวให้รัฐบาลตามลำดับคิวมารับเงินค่าจำนำ (ขาย) ข้าวที่รัฐบาลยังลักษณะ ชินวัตรค้างจ่ายไว้เมื่อหลายเดือนก่อน เป็นภาพที่น่าชื่นใจและน่าประทับใจเป็นอย่างมาก ที่เราได้เห็นชาวนาเหล่านี้ซึ่งทนทุกข์ทรมานกับการยังไม่ได้รับเงินค่าข้าวของตัวเองมาเป็นเวลานาน ได้ยิ้มแย้มแจ่มใสกันทั่วหน้ากับการได้รับเงินดังกล่าว ที่เป็นเช่นนี้ได้ก็เพราะนโยบายเร่งด่วนของคณะรักษาความสงบแห่งชาติ หรือ คสช. โดย พล.อ.ประยุทธ์ จันทร์โอชา เป็นผู้นำสั่งให้ ธ.ก.ส. นำเงินสำรองของธนาคารออกมาจ่ายก่อนทันที และสั่งให้กระทรวงการคลังหาแหล่งเงินกู้เพื่อจ่ายเงินมาใช้คืนค่าข้าวให้ชาวนาทั้งหมดที่ค้างอยู่ 8 แสนราย เป็นเงินทั้งหมด 9.2 หมื่นล้านบาท ให้เสร็จภายใน 20 วัน หรืออย่างช้าภายในสิ้นเดือน มิ.ย.ศกนี้

ไม่แปลกเลยที่ชาวนาเหล่านี้ที่เพิ่งได้รับเงินในตอนนี้จะขอบคุณ พล.อ.ประยุทธ์ และ คสช. ที่ใช้อำนาจสั่งให้มีการดำเนินการเช่นนี้ได้โดยทันที ซึ่งเป็นอำนาจที่รัฐบาลรักษาการของยิ่งลักษณ์ที่เพิ่งหมดสภาพไป ไม่มี แต่ชาวนาเหล่านี้จะต้องไม่ลืมว่าเงินเหล่านี้ไม่ใช่เงินที่เนรมิตขึ้นมาจากอากาศโดย คสช. แต่เป็นเงินภาษีอากรในอนาคตของคนไทยทุกคน มากบ้างน้อยบ้าง ช่วยกันลงขันเอามาจ่ายให้ชาวนาในวันนี้ คสช.เองก็ต้องพยายามให้ชาวนาทั้งหลายได้รับรู้ด้วยว่า การจ่ายเงินครั้งนี้เป็นการแก้ไขเยียวยาความเสียหายจากการดำเนินนโยบายที่ผิดพลาดที่รัฐบาลชุดก่อนทำไว้ และอย่าได้หลงไหลได้ปลื้มว่าการได้เงินค่าข้าวมากมายขนาดนี้ก็เพราะความดิ่งมของนโยบายจำนำข้าวของรัฐบาลชุดก่อน เพราะถ้า คสช.ไม่ทำเช่นนี้ให้ชาวนาจะไปว่า คสช.ก็ไม่ได้ เพราะ คสช.ไม่ใช่คนทำให้เกิดความเสียหาย อยากรู้ก็ดี คสช. จะเอาเงินภาษีอากรของประชาชนใน

อนาคตมาชดเชยความเสียหายจากความผิดพลาดของรัฐบาลชุดก่อนโดยไม่ทำอะไรให้เป็นบทเรียนที่เราจะไม่ทำผิดซ้ำอีก ก็คงจะไม่ได้เหมือนกัน แล้วจะให้ คสช.ทำอย่างไร?

ตามอำนาจที่ คสช.มีอยู่ในขณะนี้ จะทำอะไรก็ได้ แต่ต้องรีบทำ เพราะข้อเท็จจริงก็คือว่าจนถึงขณะนี้ ซึ่งเป็นที่ประจักษ์อย่างชัดแจ้งถึงความเสียหายหลายแสนล้าน

และความเสียหายในด้านอื่น

เช่น ด้านโครงสร้างการค้า

ข้าวของไทย โครงสร้าง

การส่งออก โครงสร้าง

การผลิตและการรักษา

คุณภาพของข้าว และ

ยังไม่นับความทุกข์

ทรมานของชาวนาที่

ขายข้าวแล้วไม่ได้เงิน

ทันที ไม่มีคนของรัฐบาลชุด

ก่อนแม้แต่คนเดียวออกมาจับ

ผิดถึงนโยบายที่ได้ทำลงไปในเวลา

กว่า 2 ปีที่ผ่านมา เรื่องที่น่า

หงุดหงิดใจมากที่สุด คงไม่พ้นการยืนยันแบบ

กระต่ายขาเดียวของรัฐบาลก่อน (ไม่ว่าจะโดยดู

จากหนังสือแก้ข้อกล่าวหาของยิ่งลักษณ์ ต่อ

ป.ป.ช. หรือประวัติการให้สัมภาษณ์ของ

นักวิชาการหรือเจ้าหน้าที่สนับสนุนของฝ่าย

รัฐบาลชุดก่อนเรื่องความเหมาะสมของโครงการ

จำนำข้าวนี้) ว่า (1) โครงการนี้ดีเพราะช่วย

ชาวนาให้มีฐานะดีขึ้น (2) ความเสียหายมิได้มี

มากมายถึงขนาดที่จะสั่งยับยั้งการดำเนิน

โครงการ และ (3) การดำเนินนโยบาย

โครงการรับจำนำข้าวเป็นนโยบายที่ทำให้พรรค

รัฐบาลได้รับการเลือกตั้ง และได้แถลงต่อ

รัฐสภาแล้ว องค์กรทางยุติธรรมหรือการ

ตรวจสอบไม่อาจมาก้าวก่ายสิทธิเด็ดขาดของ

รัฐบาลได้ตามทฤษฎีการกระทำทางรัฐบาล

(Act of Government) อันนี้ได้

แต่สิ่งที่รัฐบาลชุดก่อนไม่ได้พูดถึงก็คือ

(1) มีวิธีอื่นที่ทำให้ชาวนามีรายได้ดีขึ้น ที่ดีกว่า

คสช. เอาเงินภาษี
อากรของประชาชนใน
อนาคตมาชดเชยความ
ผิดพลาดของรัฐบาลชุดก่อน
โดยไม่ทำอะไรให้เป็น
บทเรียนที่เราจะไม่ทำผิด
ซ้ำอีก คงจะไม่ได้

กับเศรษฐกิจ

ศ.ดร. เมธี รุกฤทธิ์

คณะพัฒนาการเศรษฐกิจ
สถาบันวิจัยคิดพัฒนบริหารศาสตร์ (นิด้า)
www.econ.nida.ac.th

GPV

โครงการรับจำนำข้าวโดยไม่นำไปสู่การทุจริตและความเสียหายในโครงสร้างทางเศรษฐกิจหรือไม่? (2) ความเสียหายระดับแสนล้านขึ้นไป รัฐบาลจะบอกว่าเป็นความเสียหายเล็กน้อยได้อย่างไร? เพราะความเสียหายระดับแสนล้านจากโครงการรับจำนำข้าวนี้จะต้องถือว่าสูงที่สุดในประวัติศาสตร์การบริหารงานของรัฐบาลไทย นับตั้งแต่มีการเก็บสถิติข้อมูล

ศสข. เอาจีนกาช
อาการของประชาชนใน
อนาคตมาชดเชยความ
ผิดพลาดของรัฐบาลชุดก่อน
โดยไม่ทำอะไรให้เป็น
บทเรียนที่เราจะไม่ทำผิด
ซ้ำอีก คงจะไม่ดี

การคลังของประเทศอย่างเป็นระบบตั้งแต่เมื่อหลังสงครามโลกครั้งที่ 2 เป็นต้นมา และ (3) ทฤษฎีการกระทำทางรัฐบาลนั้นไม่ได้หมายความว่าเสี่ยงซ้ำมากจะทำให้รัฐบาลดำเนินนโยบายที่ผิดกฎหมายหรือนอกอำนาจทางกฎหมายได้ และถ้าพิจารณาให้ครบถ้วนแล้วการที่รัฐบาลชุดก่อนทำตัวเป็นผู้ผูกขาดใน

การซื้อข้าวจากชาวนาแต่เพียงผู้เดียวก็ต้องถือว่าทำผิดเจตนากรณีของการค้าเสรีหรือกลไกทางเศรษฐศาสตร์ที่เขียนไว้ในนโยบายพื้นฐานแห่งรัฐ มาตรา 84 (1) ของรัฐธรรมนูญแล้วด้วย ถ้าพูดกันอย่างตรงไปตรงมาจริงๆ รัฐบาลชุดก่อนดำเนินนโยบายจำนำข้าวเหมือนกับเสี่ยงโชคเล่นการพนัน ถ้าทำได้สำเร็จก็จะเป็นรัฐบาลต่อไปได้อีกนาน กล่าวคือ ยอมตั้งราคาซื้อข้าวเปลือกไว้สูงลิ่วเพื่อเอาใจหรือหาเสียงกับชาวนา โดยหวังว่าจะขายข้าวในตลาดต่างประเทศได้ในราคาดี เพราะประเทศไทยในขณะนั้น (เมื่อ 3 ปีก่อน) เป็นประเทศที่ส่งออกข้าวมากที่สุดในโลก ผู้นำในรัฐบาลชุดก่อนคงคิดว่า ถ้าไทยสามารถกักเก็บข้าวไว้ได้มากๆ แล้วไม่ยอมปล่อยออก ปริมาณข้าวที่ซื้อ/ขายกันในโลกก็จะขาดแคลน และต้องมาอ่อนวอนขอซื้อจากไทย ซึ่งรัฐบาลไทยสามารถตั้งราคาสูงๆ เพื่อขายได้ แต่การพนันครั้งนี้รัฐบาลชุดก่อนแพ้ไม่เป็นท่า

เพราะราคาข้าวของไทยสูงขึ้นจริงแต่ขายไม่ออก เพราะลูกค้าหันไปซื้อข้าวจากคู่แข่ง เช่น อินเดีย และเวียดนาม ซึ่งสามารถสร้างอุปทานมาสนองต่อความต้องการในตลาดโลกได้ในทันที จนทำให้ประเทศไทยซึ่งเคยเป็นผู้ส่งออกข้าวรายใหญ่ที่สุดของโลก ตกมาเป็นที่ 3 และสต็อกข้าวที่ขายไม่ออกก็เพิ่มสูงขึ้นทุกปีจนขณะนี้สูงถึงเกือบ 20 ล้านตัน รายได้จากการส่งออกก็หดหายไป และถ้าจะระบายออกทันทีจะทำให้ราคาข้าวตกต่ำลงไปอีก

ในช่วง 4-5 ปีที่ผ่านมา คณะอนุกรรมการศึกษามาตรการแทรกแซงราคาพืชผลและผลิตภัณฑ์การเกษตรเพื่อต่อต้านการทุจริตของป.ป.ช. ได้รับอนุมัติจากคณะกรรมการ ป.ป.ช. ให้ศึกษาวิธีการที่เหมาะสมที่หน่วยงานของรัฐจะเข้าแทรกแซงกลไกการทำงานของระบบการผลิตและการตลาดของพืชผลและผลิตภัณฑ์การเกษตรที่สำคัญหลายชนิด โดยมีจุดเน้นที่การป้องกันการทุจริตในระบบการผลิตและการตลาดเป็นสำคัญ และผลการศึกษาโดยนักวิชาการอิสระจากสถาบันทางวิชาการต่างๆ มักจะพบว่าวิธีการที่เป็นการป้องกันการทุจริตมักจะเป็นวิธีการที่สร้างเสริมประสิทธิภาพของการแทรกแซงดังกล่าวในเวลาเดียวกัน ในทำนองใช้กระสุนนัดเดียวได้นกสองตัว ขณะนี้ผลจากการศึกษามาตรการแทรกแซงราคาพืชผลของป.ป.ช. ที่ทำเสร็จมีถึง 7 รายการด้วยกันคือ มีเรื่องข้าว มันสำปะหลัง ยางพารา ลำไย นม และผลิตภัณฑ์นม อ้อยและน้ำตาลทราย และน้ำมันพืช เพราะฉะนั้นในการแทรกแซงราคาพืชผลและสินค้าเกษตรของไทยในอนาคต รัฐบาลหรือผู้รับผิดชอบน่าจะได้นำเอารายงานการศึกษา ป.ป.ช. ชุดนี้ไปศึกษาดู ซึ่งนอกจากจะไม่เสี่ยงต่อการทุจริตแล้ว ยังจะได้ประสิทธิภาพในการดำเนินการที่สูงขึ้นด้วย และที่สำคัญคือจะไม่มีการทำผิดซ้ำอีกเหมือนโครงการรับจำนำข้าวของรัฐบาลชุดก่อน ■